

*Magdalena Wiercińska
Weronika Ściubisz*

Z DOŚWIADCZEŃ NAD MASOWYM ODKWASZANIEM MATERIAŁÓW ARCHIWALNYCH XX WIEKU

Pracownia Konserwacji Masowej w Archiwum Akt Nowych w Warszawie została uroczystie otwarta 6 grudnia 2006 roku. Wstępne próby uruchomienia systemu podjęto trzy miesiące wcześniej. Jest to pierwsza uruchomiona w polskich archiwach linia do masowego odkwaszania pojedynczych kart metodą wodną. Składniki płynu odkwaszającego jednak zabezpieczają atrament, dając możliwość odkwaszenia rękopisów.

Personel zatrudniony w pracowni nie miał możliwości zdobycia doświadczenia i został przeszkolony od podstaw, zatem stale doskonalili swoje umiejętności. System pracy w pracowni ma charakter zespołowy. Pracownik wykonuje konkretny zakres prac przypisanych do danego stanowiska, a każdy z nich jest w stanie wykonywać prace związane z wszystkimi stanowiskami w pracowni. Pozwala to na stosowanie przesunięć osobowych w zależności od bieżących potrzeb. Nad całością procesu czuwa kierownik pracowni.

Zakres prac, jaki jest wykonywany w Pracowni Konserwacji Masowej zakłada możliwie pełny cykl prac konserwatorskich: od oczyszczenia, przez odkwaszenie, aż do podklejenia pęknięć i uzupełnienia ubytków. Prace prowadzone są w ograniczonym zakresie, w którym przeszkolony jest personel nie posiadający specjalistycznego wykształcenia konserwatorskiego. Pracownia zakłada działalność kompleksową powodując, że dokumenty, które przejdą przez pracownię masową nie będą wymagały prac konserwatorskich w przyszłości.

Charakter zasobu Archiwum Akt Nowych sprawia, że niemal cały powinien zostać odkwaszony, a ponad 80% może zostać zakonserwowana metodą masową. Doświadczenie wykazało, że w maszynie można odkwaszać nawet duże formaty dokumentów bez narażenia na uszkodzenia mechaniczne. Członkowie zespołu opracowali metody konserwacji masowej nawet bardzo delikatnych i znacznie uszkodzonych archiwaliów.

W trakcie dotychczasowej działalności pracownia nadal bogaci się w nowe doświadczenia i praktycznie cały czas ewoluuje. Wraz z rosnącymi potrzebami systemu zatrudniani są kolejni pracownicy na nowych stanowiskach utworzonych na podstawie obserwacji obciążeń linii technologicznej.